

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Lagere School - De Regenboog te ZWEVEZELE

Hoofdstructuur basisonderwijs

Pedagogisch geheel 17161-17178

Instellingsnummer 17161

Instelling Vrije Lagere School - De Regenboog

Directeur Peter VAN ISEGHEM

Adres Schoolstraat 8 - 8750 ZWEVEZELE

Telefoon 051-61.27.39

Fax 051-72.58.68

E-mail peter.vaniseghem@3span.be

Website www.vrijescholenzwevezele.be

Bestuur van de instelling Vrij Katholiek Basisonderwijs Zwevezele

Adres Schoolstraat 8 - 8750 ZWEVEZELE

Scholengemeenschap Driespan

Adres Beernemsteenweg 117 - 8750 WINGENE

CLB Vrij CLB Torhout

Adres Papebrugstraat 8 - 8820 TORHOUT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 16-11-2015, 17-11-2015, 19-11-2015 en 20-11-2015

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 20-11-2015

Datum bespreking verslag met de instelling 11-12-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Johan KETS

Teamleden Myriam VANDE MOORTELE, Francis VANDENBROUCKE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Lager onderwijs: wiskunde	8
3.1.1.2 Lager onderwijs: mens en maatschappij	11
3.1.1.3 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek	11
3.1.1.4 Lager onderwijs: mens en maatschappij, wetenschappen en techniek	11
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	14
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	14
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	14
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	16
4.1 Deskundigheidsbevordering	16
4.2 Evaluatiepraktijk	17
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	23
6.1 Wat doet de school goed?	23
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
6.3 Wat moet de school verbeteren?	24
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	25
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De **Vrije Lagere school 'De Regenboog'** maakt deel uit van de 'Vrije Scholen Zwevezele' (De Vlieger, De Horizon en De Regenboog), die zich profileren als één pedagogisch geheel, met een specifieke taakverdeling binnen het directieteam. De school schrijft vooral kinderen in uit de ruime omgeving van Zwevezele. De meeste teamleden wonen in de buurt. De schoolvisie legt een sterke klemtoon op 'groeien in verbondenheid', waarbij respectvolle, positieve en zorgzame omgang met kinderen een basisvoorwaarde is. Deze waarden zijn ook in de klaspraktijk duidelijk merkbaar. Het huidige schoolgebouw, met een verouderde infrastructuur, zal op termijn gesloopt worden. De school investeert op dit moment volop in een nieuw schoolgebouw.

Op basis van het vooronderzoek op 9 en 10 november 2015 onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting of de eindtermen voor wiskunde, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek bereikt worden. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de deskundigheidsbevordering en de evaluatiepraktijk. Ze onderzocht aspecten van het algemeen beleid en een selectie van overige erkenningsvoorwaarden en de overige reglementering. Ten slotte ging ze ook na in welke mate de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

De leerlingen bereiken de eindtermen voor het leergebied **wiskunde** in voldoende mate. Het team vertrekt daarvoor vanuit een onderwijsleerpakket, dat gaandeweg vernieuwd wordt. Onderwijzers die nog met het oude pakket werken, gaan er op een kritische wijze mee om. De teamleden bewaken zoveel mogelijk het evenwicht tussen de verschillende domeinen. Ze bieden concrete materialen en taken aan met gerichte remediërende of verrijkende oefeningen. De visualisatie van onder meer de klaswanden en het gebruik van leerstrategieën verdienen nog meer onderlinge afstemming. Evaluatie is meestal het vertrekpunt voor gevarieerde en efficiënte differentiatie. Het zorgteam en de 'plusleerkrachten' bieden daarbij gewaardeerde ondersteuning.

Ook voor de leergebieden **mens en maatschappij** en **wetenschappen en techniek** bereiken de leerlingen de eindtermen in voldoende mate. Het team hanteert eigen thema's, die aansluiten bij de kerndoelen van het leerplan. De meeste domeinen krijgen op een evenwichtige manier een plaats, zij het dat in sommige klassen de voorziene onderwijstijd vrij nipt is. Aspecten van techniek komen nog te beperkt en te weinig geïntegreerd aan bod. De tijdsbanden en de wandkaarten zijn aan een update toe. Ze worden nog niet in alle klassen op een doeltreffende manier gebruikt om het inzicht van de leerlingen in tijd en ruimte te verhogen. De onderwijzers plannen gevarieerde activiteiten en streven naar een werkelijkheidsgericht onderwijsaanbod met een hoge betrokkenheid van leerlingen. De tot nu toe sterk kennisgerichte evaluatie krijgt hier en daar enkele vernieuwingsimpulsen.

Het onderzoek van de kwaliteitsbewaking richtte zich op deskundigheidsbevordering en evaluatiepraktijk. De **deskundigheidsbevordering** ligt in de lijn van de schoolvisie, met het accent op 'groeien'. Een variatie aan informele en formele overlegstructuren bieden ruimte om te leren van en met elkaar. Het team kiest veeleer voor teamnascholing om prioriteiten uit te werken, vaak met ondersteuning van externen. Het directieteam neemt initiatieven opdat professionalisering ook effect zou hebben op de didactische aanpak in de klas. De veelheid aan vernieuwingsinitiatieven kan hierbij een valkuil zijn.

Een efficiënte **evaluatiepraktijk** is sinds kort een belangrijk aandachtspunt in het vernieuwingsdenken binnen de school. Het team investeerde tot nu toe vooral in visieontwikkeling, onder meer om kinderen positief en breed te beoordelen. De inzet op talentontwikkeling blijkt daarbij alvast een waardevolle pijler. De vooral kennisgerichte toetscultuur, krijgt stilaan wat tegenwind door de experimenten met andere evaluatievormen. Deze individuele initiatieven wachten nog op afspraken en stroomlijning over de klassen heen.

Het **algemeen beleid** van de school berust bij een gedreven directieteam, dat de taken onderling verdeelt. Ze krijgen ondersteuning van de zorgcoördinator, het gidsenteam en enkele werkgroepen. Het beleidsteam investeert in een gedragen visie en in overlegkanalen. Klasnabije ondersteuning en inspraak bij didactische keuzes blijven nog een verzuchting van sommige teamleden. Diverse vormen van outputanalyse, zowel op leerling- als op schoolniveau, ondersteunen de kwaliteitszorg. Toch liggen ook hier - conform de visie van de school - nog 'groeikansen'.

De organisatie van het beleid betreffende de **bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne** is gericht op het voorkomen en beheersen van risico's. De staat en de aard van het gebouw beantwoordt echter op sommige vlakken niet meer aan de actuele verwachtingen. Om hieraan tegemoet te komen zorgt de school voor een nieuwbouw. Die werken zijn ondertussen aangevat. De voltooiing is voorzien voor eind 2016. Dit sluit echter niet uit dat er ondertussen tekorten blijven bestaan. Het betreft enkele veiligheidsvoorschriften in verband met de elektrische installaties, sommige comfortvoorwaarden en actuele verwachtingen in verband met de sanitaire installaties. Voor dit aspect van de erkenning formuleert de onderwijsinspectie een **beperkt gunstig advies**.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de **overige erkenningsvoorwaarden** toont aan dat de school de onderzochte **reglementering** voldoende respecteert, op enkele aandachtspunten na. De onderwijsinspectie vertrouwt op het beleidsvoerend vermogen van de school om die - zonder bijkomende controle - zelf bij te sturen.

De onderwijsinspectie sluit de doorlichting af met een **gunstig advies**. Ze waardeert de inzet van de teamleden en het directieteam. Ze rekent erop dat het team de aanbevelingen in dit verslag ter harte neemt voor de verdere uitbouw van kwaliteitsvol onderwijs. Ze wenst hen daarbij veel succes.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Lager onderwijs - Leergebieden

- wiskunde
- wetenschappen en techniek
- mens en maatschappij

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Evaluatie

- Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. De onderwijzers bieden een gradueel en evenwichtig onderwijsaanbod aan. Ze baseren zich op een onderwijsleerpakket, aangevuld met onder meer concrete materialen. Tegenvallende resultaten leiden vaak tot bijsturing. De leerbegeleiding is erop gericht om leerlingen zo efficiënt mogelijk te ondersteunen.

Curriculum	Om de eindtermen en de leerplandoelen te realiseren vertrouwen de
Onderwijsaanbod	onderwijzers op een gradueel opgebouwd onderwijsleerpakket als
<i>Referentiekader</i>	referentiekader. Meerdere onderwijzers waren ontevreden over het
<i>Planning</i>	onderwijsleerpakket, waardoor de lagere afdeling sinds vorig schooljaar in een
<i>Evenwichtig en volledig</i>	overgangsfase zit. Op dit ogenblik hanteert enkel de eerste graad een nieuw
<i>Samenhang</i>	onderwijsleerpakket. De anderen werken voorlopig nog met het vorige pakket
<i>Brede harmonische vorming</i>	met uitdovend karakter. Omwille van didactische redenen en rekening houdend
<i>Actief leren</i>	met de leerplandoelen passen de meeste teamleden het onderwijsaanbod
	flexibel aan. Cijferen en de inoefening van de maal- en deeltafels zijn enkele
	voorbeelden hiervan. Sommigen gebruiken daarnaast ook nog andere
	wiskundige bronnen, vaak als extra oefenmateriaal.

De teamleden volgen grotendeels de jaarplanning van het onderwijsleerpakket. In de weekplanning refereren ze hier beknopt aan. Uit documentanalyse blijkt dat er geen eenduidigheid is bij de vermelding van doelen. Zo worden zowel leerplandoelen, nummers van leerplandoelen van andere onderwijskoepels, concrete lesdoelen als eindtermen door elkaar gebruikt. Op schoolniveau bestaan nog geen duidelijke afspraken hieromtrent. Dit leidt tot een grote diversiteit. De verschillende domeinen komen geregeld aan bod, zij het met wisselende tussenpozen.

De visualisatie van dit leergebied aan de klaswanden maakte nog geen onderwerp uit van overleg. In meerdere klassen ontbreekt het aanbod van referentiematen, rekentaal en leerstrategieën of is het veeleer beperkt. Dit is een gemiste kans als ondersteuning om het wiskundig inzicht en het houvast bij leerlingen te verhogen. Elke klas beschikt over een bundel met 'leerafspraken en visuele voorstellingen'. Meerdere onderwijzers maken hier functioneel gebruik van. Naar verluidt is er een afspraak dat dit niet mag tijdens toetsmomenten. Een aantal onderwijzers vermelden waardevolle voorbeelden van horizontale samenhang tussen wiskunde en andere leergebieden, zoals het gebruik van schaallezen, kalenders en grafieken.

Anderen gaan hier minder bewust mee om. Nog niet alle teamleden benutten de recent aangekochte tablets om informatie- en communicatietechnologie (ICT) te integreren tijdens hun lessen. Een secretariaatsmedewerker biedt technische ondersteuning. Meerdere onderwijzers besteden bijkomende aandacht aan leren leren en bieden onder meer stappenplannen, onthoudboekjes en correctiesleutels aan.

Concrete materialen, realistische contexten en allerhande doe-opdrachten tijdens verschillende werkvormen helpen leerlingen om wiskundige inzichten te verwerven en te verwoorden.

Onderwijsorganisatie

*Onderwijstijd
Klasmanagement*

Elke onderwijzer bepaalt zelf hoeveel onderwijstijd hij voorziet per leergebied. Onderlinge afstemming of controle hierop gebeurt niet. Uit documentanalyse blijkt dan ook dat er op schoolniveau hier en daar onderlinge verschillen zijn voor dezelfde leeftijdsgroep.

De observatie van bijgewoonde wiskundeactiviteiten leert dat sommige onderwijzers nogal lange leergesprekken of instructiemomenten hanteren. Anderen beperken dit zoveel mogelijk en stimuleren leerlingen om vrij vlug zelf aan de slag te gaan, al dan niet samen met een medeleerling. De teamleden hebben oog voor het welbevinden van hun leerlingen en geven doorgaans positieve stimulerende feedback. Bij sommigen oogt het klaslokaal vrij druk en slordig door een overdaad aan visuele prikkels, wat de functionaliteit en effectiviteit belemmert.

Materieel beheer

Uitrusting

Leermiddelen

De school beschikt over voldoende rekenmaterialen en meetinstrumenten om het wiskundig handelen en denken te ondersteunen. Bijna alle klassen hebben een digitaal bord. De meesten daarvan zijn echter nogal klein, waardoor oefeningen ofwel quasi onleesbaar ofwel slechts gedeeltelijk te zien zijn. In de meeste klassen ontbreekt een digitale klok, als didactisch hulpmiddel naast de analoge klok. Meerdere teamleden geven aan dat ze geen schooloverzicht van beschikbare hulpmiddelen voor wiskunde hebben, maar wel bij hun collega's materialen kunnen ontlenden. Sommigen stockeren materialen op 'zolder', waardoor ze wel eens vergeten welke 'verborgen schatten' ze allemaal hebben, al dan niet verouderd. Anderen verwoorden een gemis aan spelmateriaal, zoals smartgames, om het logisch denken te stimuleren. Nog anderen compenseren dit door zelf materialen te maken. Naar verluidt brengen ook kinderen geregeld voorwerpen mee.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

*Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing*

De teamleden evalueren de vorderingen van hun leerlingen hoofdzakelijk op basis van de toetsen uit het onderwijsleerpakket. De meesten passen de toetsen aan of stellen zelfgemaakte toetsen op. Soms duurt het een lange tijd vooraleer bepaalde domeinen getoetst worden. Op het einde van elk semester krijgen de leerlingen een grote toets, waarbij alle domeinen aan bod komen. Daarnaast observeren de onderwijzers het dagelijks werk van de kinderen. Waar wenselijk bieden ze frequent spontane klasinterne ondersteuning aan.

Driemaal per jaar nemen de onderwijzers genormeerde tests af (bij een andere klasgroep) om de evolutie van de individuele leerling op te volgen. De school bewaart de gemeten resultaten in het leerlingvolgsysteem. Tegenvallende resultaten leiden tot bijsturing op leerlingniveau. Dit gebeurt meestal na overleg met het zorgteam.

Enkel de leerlingen van het zesde leerjaar nemen deel aan de externe toetsen van de eigen onderwijskoepel. Het zorgteam analyseert de resultaten om verbeterpunten in het onderwijsaanbod op het spoor te komen. Zo staat onder meer dagelijks commandorekenen op het programma van de meeste klassen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Via overgangsgesprekken, het digitaal leerlingvolgsysteem en huisbezoeken bij voornamelijk zorgkinderen, zijn de teamleden bij het aanvang van het schooljaar op de hoogte van de beginsituatie van hun leerlingen. Een genormeerde test in het begin van het schooljaar vult dit beeld verder aan.

Elke onderwijzer is verantwoordelijk voor de eerstelijnszorg. Hij/zij baseert zich op observaties en toetsresultaten om remediëring aan te bieden aan individuele leerlingen of kleine groepjes. Sommige onderwijzers differentiëren op drie niveaus: remediëring – basisleerstof – verdieping. De klastitularis kan op vraag of op vaste tijdstippen een beroep doen op een plusleerkracht, waarbij de plusleerkracht de klaswerking overneemt en de klastitularis specifieke zorgondersteuning verleent aan de leerlingen die het nodig hebben. Sommige teamleden benutten deze faciliteit veeleer uitzonderlijk. Specifieke leerkaarten bieden bijkomende ondersteuning aan zorgleerlingen en soms ook aan andere leerlingen. Voor leerlingen die verhoogde zorg nodig hebben, wordt een zorgjuf ingeschakeld. Zij biedt veelal klasexterne ondersteuning aan, al dan niet klasdoorbrekend. Vaak gaat er eerst een gericht observatiemoment aan vooraf. Iedereen kan steeds online het interventie-rooster van de zorgjuffen raadplegen. Indien nodig betreft de school de ouders en het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB). De zorgjuf maakt een individueel handelingsplan op en voorziet in remediërende en desnoods ook in compenserende en dispenserende maatregelen. Enkele leerlingen krijgen uitbreiding van zorg door externe zorg-verleners zoals logopedisten, kinesitherapeuten, GON-begeleiders (geïntegreerd onderwijs) en dergelijke. Naar verluidt heeft de school een samenwerkingscontract met enkele logopedisten, zodat de afstemming van de zorginterventies optimaal verloopt.

Leerlingen die bijkomende uitdaging nodig hebben omdat ze sneller evolueren dan voorzien, leggen op geregelde tijdstippen voorttoetsen af. Een plusleerkracht biedt alternatieve taken en opdrachten aan waaruit deze kinderen een keuze maken. De school kiest er doorgaans voor om geen versneld traject aan te bieden omwille van sociaal-emotionele complicaties. Ze heeft nog te weinig stilgestaan bij de mogelijkheid dat sommige kinderen hier mogelijk wel aan toe zijn.

3.1.1.2 Lager onderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied mens en maatschappij in voldoende mate. De onderwijzers verzorgen een doelgericht en gradueel opgebouwd onderwijsaanbod, conform de leerplandoelen. Ze streven daarbij werkelijkheidsgerichtheid en leerlingenbetrokkenheid na.

3.1.1.3 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wetenschappen en techniek in voldoende mate. De onderwijzers richten het onderwijsaanbod op de verwachtingen van het leerplan en op de leefwereld van de leerlingen.

3.1.1.4 Lager onderwijs: mens en maatschappij, wetenschappen en techniek

Curriculum	De school wil de doelen van beide leergebieden als een geheel nastreven en ze
Onderwijsaanbod	kies ervoor om zich daarbij niet strikt op één onderwijsleerpakket te richten.
<i>Referentiekader</i>	De onderwijzers hanteren de systematisch na te streven leerplandoelen als
<i>Planning</i>	referentiekader om hun thema's vulling te geven. Deze doelen zijn in elke klas
<i>Evenwichtig en volledig</i>	gevisualiseerd op een 'werobord' en geformuleerd op leerlingniveau. De relatie
<i>Samenhang</i>	met de eindtermen is aangegeven. Daarbij hoort ook een toelichting, waarin de
<i>Brede harmonische vorming</i>	leerinhouden verder zijn gespecificeerd.
<i>Actief leren</i>	

Per thema selecteren de teamleden een aantal leerplandoelen. Soms is deze lijst behoorlijk lang in verhouding met de voorziene tijd. Daarnaast ontwerpen ze een rijk gevuld themadossier met documentatie over mogelijke lesonderwerpen en werkvormen. Ze zoeken daarvoor inspiratie in onder meer beschikbare onderwijsleerpakketten en op het internet. De onderwijzers verduidelijken met voorbeelden dat ook de meer specifieke tussendoelen van de verschillende domeinen aan bod komen in de thema's. Aspecten van het domein mens krijgen uitgebreid aandacht bij de talentbenadering, die een constante vormt doorheen de school. Voor het domein techniek is de leerplangerichtheid veel minder expliciet. De teamleden verwijzen wel naar activiteiten waarin de kerndoelen voor techniek kansen kunnen krijgen, maar de achterliggende visie is nog te weinig gekend. Sommigen verwarren 'muzische technieken' met de essentiële inhouden van technische geletterdheid. Toch zijn binnen de thema's - leerkrachtafhankelijk - aspecten van dit domein voorzien, hoewel minder geïntegreerd. 'Multiperspectiviteit' als uitgangspunt bij het ontwerpen van een thema is in verschillende klassen slechts beperkt merkbaar. Vaak zijn thema's nogal eenzijdig gericht op één bestaansdimensie. Dit is zeker zo voor 'mens en tijd' in de derde graad.

Teamleden gaan na of hun onderwijsaanbod volledig is, conform de leerplandoelen. Sommigen doen dit heel consequent; anderen vertrouwen daarvoor op de directeur en op eerder gemaakte afspraken. Ze argumenteren dat de onderwerpen van vaste thema's weinig wijzigen over de schooljaren heen. Occasionele thema's kunnen ze kwijt in de 'witruimtes' binnen hun jaarplanning. Enkele jaren geleden maakte het team afspraken over de verdeling van leerinhouden binnen de graad. De meeste onderwijzers houden zich hier consequent aan, ook voor de leeruitstappen, waardoor ze overlappingen proberen te vermijden. Dit is echter niet zo voor het domein techniek, waar dezelfde onderwerpen soms in meerdere klassen geprogrammeerd staan. Het zicht op gradatie en opbouw over de graden heen is ook bij andere domeinen niet zo sterk.

Verschillende teamleden streven horizontale samenhang na, vooral met muzische vorming en soms ook met Nederlands. Dit waardevol streefdoel neigt in sommige verwerkingsmomenten naar een te sterk accent op muzische doelen, ten nadele van meer wereldoriënterende doelen. Actualiteit komt in verschillende klassen geregeld aan bod, maar vaak als een geïsoleerd gegeven. Leeruitstappen, bedrijfsbezoeken of 'gasten' in de klas verhogen de werkelijkheidswaarde van deze leergebieden. In samenwerking met externe organisaties organiseert de school ook klasoverschrijdende projecten die vaak een waardevolle invulling geven aan doelen van het leergebied mens en maatschappij en een brede persoonlijkheidsontwikkeling. Sommige onderwijzers maken bij de start van een thema tijd om samen met de leerlingen te brainstormen over mogelijke inhouden. Vaak mogen leerlingen materialen van thuis meebrengen, wat hun betrokkenheid verhoogt.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Vele teamleden voorzien slechts het minimum aantal lestijden dat de leerplanmakers vooropstellen om de doelen van dit leergebied te realiseren. Anderen programmeren zelfs nog minder lestijden. Ze vertrouwen erop dat de directeur dit controleert.

In navolging van een nascholing enkele jaren geleden, proberen verschillende onderwijzers leerlingen actief te betrekken bij de les en zorgen ze voor gevarieerde werkvormen. In andere gevallen overweegt de zuivere kennisoverdracht, waarbij de onderzoekende houding bij leerlingen weinig kansen krijgt. De meeste teamleden organiseren partnerwerk of groepswork, vaak ook met een taakverdeling. Bij het einde van de les reflecteren sommigen over de wijze waarop dit verliep.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De onderwijzers en de leerlingen zorgen voor het nodige materiaal om de thema's te illustreren. Themaborden en rijk gevulde toontafels maken het thema in de klas zichtbaar. Vaak vinden teamleden audiovisueel materiaal op het internet en projecteren dat op het digibord om het met kinderen te bespreken. Ze schakelen ook de onlangs aangekochte tablets daarbij in. In de eerste graad is echter een inhaalbeweging noodzakelijk om de digitale mogelijkheden in het leerproces te benutten.

In de meeste klassen zijn de nodige tijd- en ruimtekaders aanwezig, maar een functionele invulling ervan ontbreekt vaak. In sommige klassen hangen de geografische kaarten nogal hoog, waardoor ze moeilijk te raadplegen zijn. Soms komen kaarten pas aan de klaswand bij een bepaald thema. Vaak zijn er geen herkenbare elementen uit de omgeving of de actualiteit op gesitueerd. Ook de tijdkaders bevatten niet altijd de nodige ankerpunten, die leerlingen helpen om de (historische) tijd te leren structureren. De school kan de tijd- en ruimtekaders nog beter afstemmen over de klassen heen en tussen de parallelklassen, zodat ze voor de leerlingen gemakkelijker herkenbaar zijn.

Materialen voor het domein techniek zijn slechts beperkt aanwezig. Teamleden stellen dat ze die soms zelf meebrengen. Een bundel opdrachtenfiches biedt in sommige klassen enige inspiratie.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De onderwijzers staan zelf in voor het ontwerpen van de toetsen voor deze leergebieden. Ze richten zich daarbij vooral op wat in de klas aan bod kwam, en nog minder op de kerndoelen die ze bij het thema selecteerden. In de meeste toetsen overwegen kenniselementen. Soms komen enkele vaardigheden aan bod, zoals het situeren in tijd en ruimte. Aspecten van techniek komen er zelden in voor. Positief is dat enkele teamleden ook elementen uit de besproken actualiteit evalueren. Leerlingen krijgen studiewijzers om het instuderen van leerinhouden op planmatige wijze aan te pakken. Tijdens leergesprekken gaan de meeste onderwijzers hier dieper op in.

Bij de mondelinge evaluatie na de les leren oudere leerlingen soms aspecten van samenwerken beoordelen. Sporadisch komt dit ook al voor in schriftelijke toetsen. Verschillende onderwijzers experimenteren met vormen van alternatieve evaluatie naar aanleiding van een recente nascholing. Presentaties en opvoeringen komen in sommige klassen nu en dan aan bod. Enkele teamleden besteden tijdens observaties meer aandacht aan competenties op dit vlak. De kwaliteitskaarten beschrijven positieve eigenschappen van leerlingen. De teamleden verwijzen hierbij naar raakpunten met het domein mens.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De onderwijzers zorgen voor een warm en veilig klasklimaat, waarbij leerlingen op een ongedwongen manier in interactie kunnen treden. Enkele teamleden zien kansen tot differentiatie door het aanbieden van verschillende verwerkingstaken aan groepjes leerlingen.

Kwaliteitszorg

In tegenstelling tot wiskunde en Nederlands, hanteert de school voor 'mens en maatschappij' en voor 'wetenschappen en techniek' geen externe proeven om de eigen onderwijskwaliteit in vraag te stellen en zo nodig bij te sturen.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De organisatie van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne is gericht op het voorkomen en opsporen van risico's.

De school heeft zicht op mogelijke verbeterpunten en spant zich in om die in de mate van het mogelijke en volgens prioritaire noodzaak weg te werken.

Volgens het verslag van een externe controledienst (november 2015) voldoet de elektrische installatie niet en moeten enkele maatregelen zonder vertraging genomen worden.

De aard van de toiletten zijn niet in overeenstemming met de gangbare verwachtingen omtrent sanitaire installaties. Dit geldt meer specifiek voor de scheiding tussen jongens en meisjes, respectievelijk mannen en vrouwen, en leerlingen en personeel, de voorziening van een aangepast toegankelijk toilet. Er zijn afspraken over verzorging en EHBO, maar de school beschikt niet over een aangepaste ruimte. Momenteel volgen een aantal personeelsleden een opleiding tot gebrevetteerde hulpverlener. Het register met de interventies in het kader van eerste hulp kan nauwkeuriger bijgehouden worden.

De school krijgt een beperkt gunstig advies voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Dit betekent dat na het verstrijken van een termijn van drie jaar de inspectie zal opvolgen of en in welke mate de tekorten zijn weggewerkt zoals die geformuleerd zijn onder punt 6.3 van dit doorlichtingsverslag.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	neen
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja

• de afspraken in verband met het rookverbod	neen
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	neen
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	neen
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	neen
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja
Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** De visie op professionalisering sluit nauw aan bij de visie en het pedagogisch project van de school. Het directieteam hecht veel belang aan het leer- en groeiproces van haar teamleden. Uit respect voor onderlinge verschillen resulteert dit in gedifferentieerde verwachtingen. Tijdens coachings- en functioneringsgesprekken detecteert de directeur (individuele) noden. Als de gedragenheid voldoende groot is, kan dit resulteren in schoolprioriteiten. Het operationeel plan en de opsomming van pedagogische prioriteiten bevatten elk jaar een overzicht van de vele aandachtspunten waaraan subgroepen werken. Sommige prioriteiten lopen over meerdere schooljaren. De school heeft een lange traditie waarbij leden van het zorgteam jaarlijks meerdere specifieke vormingen volgen. De andere teamleden krijgen eveneens de kans om nog individuele nascholingen aan te vragen. Niet iedereen maakt hiervan gebruik.
- Ondersteuning** De school reikt diverse structuren aan om deskundigheidsbevordering te ondersteunen. De teamleden en het directieteam benutten klasvrije momenten om formeel en informeel te overleggen, al dan niet over de vestigingsplaatsen heen. Jaarlijks organiseert de scholengemeenschap een navormingsmoment, waaraan de teamleden deelnemen. Hoofdprioriteiten worden doorgaans schoolintern georganiseerd. Het gebeurt meermaals dat de school hiervoor een beroep doet op externe deskundigen. Naar verluidt bevestigt de directeur op geregelde basis de haalbaarheid van de deskundigheidsbevordering bij het team. De sterke 'familiecultuur' stimuleert teamleden om veelvuldig met elkaar in gesprek te gaan, waardoor ze spontaan ideeën en bezorgdheden delen met elkaar. Ook de directieleden wisselen geregeld relevante informatie uit onder elkaar.
- Het zorgteam neemt haar taak, om ondersteuning op leerkrachtniveau te bieden, ter harte. Leerkrachten kunnen te allen tijde een beroep doen op de deskundigheid van de zorgverleners om de klaspraktijk te versterken in functie van specifieke zorgnoden. De zorgcoördinator speelt hierbij een belangrijke rol.
- Doeltreffendheid** Het directieteam zet bewust in op de effectenmeting van het nascholingsbeleid. Vooral teamgerichte vormingen resulteren in afspraken op school- of klasniveau. De directeur ziet erop toe dat iedereen de afspraken voldoende naleeft. Hij raadpleegt planningsinstrumenten van leerkrachten en organiseert klasbezoeken. Hierop volgt doorgaans een (coachings)gesprek waarbij ook zelfreflectie aan bod komt. Meerdere teamleden verwoorden dat ze deze vorm van feedback als waardevol ervaren. Uit de praktijk blijkt tevens dat de meeste vormingen een positieve invloed hebben op de klaspraktijk.

Ontwikkeling Het schoolbeleid probeert op een bewuste manier om te gaan met verwachtingen van externen. Tijdens de wekelijkse directieraad worden vernieuwingen kritisch besproken en bekeken in functie van de huidige ontwikkeling van de school. Het gebeurt meermaals dat de school haar prioriteiten spreidt over een langere termijn. Toch lopen er voor de meeste teamleden nogal wat vernieuwingspunten tegelijk, temeer daar een aantal vernieuwingen in de praktijk wel aandacht vragen, maar niet in de prioriteitenlijst zijn opgenomen. Dit bemoeilijkt een effectieve implementatie van de afzonderlijke werkpunten en een gezamenlijke borging van vernieuwingsitems.

Het directieteam verwoordt dat de meeste leerkrachten openstaan voor vernieuwingen en bereid zijn zich hiervoor te professionaliseren. De directieleden hebben al verschillende ideeën over de richting waarin de school nog kan evolueren. Tezelfdertijd vinden zij het belangrijk dat elk teamlid voldoende tijd en ruimte krijgt om vernieuwingen stap voor stap te realiseren in de klaspraktijk. Ook de verhuis van de school, in de loop van volgend schooljaar, zal de nodige tijd en energie vragen om te komen tot een warme fysieke omgeving voor iedereen.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid Een beknopte visietekst in het schoolwerkplan schetst de huidige afspraken over evalueren in kleuter- en lager onderwijs. De tekst vermeldt ook enkele belangrijke opties, zoals breed en motiverend evalueren, die op dit moment nog voor een stuk de wenselijke situatie zijn. De link met talentontwikkeling is wel al goed gekend bij de leerkrachten. Informeel gegroeide overtuigingen en op traditie gestoelde werkwijzen sturen de concrete evaluatiepraktijk binnen de school nog sterk aan. Tot voor kort stelden teamleden zich nog weinig vragen bij de organisatie van 'grote proefperiodes', het (over)accentueren van toetsen voor wiskunde en Nederlands, het gebruik van een totaalprocent ... Recente nascholing rond 'krachtig observeren' en 'breed evalueren' verdiepen geleidelijk aan de visie van het team op dit vlak.

Het leerlingenrapport stuurt nog sterk het denken over evaluatie aan. De cijfermatige benadering resulteert meestal in frequente toetsen voor gemakkelijk evalueerbare, kennisgerichte leerinhouden. Het beoordelen van meer complexe vaardigheden en attitudes loopt daarbij moeizamer. Een beperkt aantal individuele onderwijzers experimenteert wel met waardevolle initiatieven om breder te evalueren. Enerzijds blijven de meeste leerkrachten overtuigd van de noodzaak van uitgebreide toetsing om het leren van kinderen te ondersteunen. Anderzijds toetsen sommigen bepaalde leergebieden of domeinen pas na een lange periode. Positief zijn alvast de studeertips en studiewijzers, die leerlingen hierbij krijgen. Bij zelfontworpen toetsen is de relatie met essentiële leerplandoelen soms weinig expliciet. Voor het leergebied Frans stemt de toetspraktijk niet overeen met de accenten die het leerplan legt en met de visie op vreemdetaalverwerving. De toetsen van het

leerlingvolgsysteem vormen een uitgangspunt voor zorgoverleg en extra ondersteuning van sommige leerlingen.

Verschillende teamleden schenken sinds kort meer aandacht aan zelfevaluatie door de leerlingen, vooral op het vlak van samenwerken. Gedifferentieerd evalueren zit nog in een aanvangsfase. Een illustratie daarvan is de verdeelde visie over het al dan niet ter beschikking stellen van referentiekaders bij toetsen. Sommige zorgleerlingen genieten hierbij wel compenserende maatregelen, die vooraf met het zorgteam en de ouders besproken zijn.

In het besef dat ouders een nauw betrokken partij zijn als het om evaluatie gaat, verduidelijkt de school haar wijzigende visie op infoavonden en in toelichtingen bij het leerlingenrapport. In het multidisciplinair overleg over leer- en andere moeilijkheden betreft de school alle noodzakelijke partners. Afhankelijk van de aard van de problematiek betreft het team, naast de klasleerkracht en interne ondersteuners, bijvoorbeeld ook externe hulpverleners, ouders of de gymleerkracht.

Ondersteuning De school zet sinds enige tijd in op professionalisering om evaluatie en rapportering bij te sturen. Vertrekkend vanuit haar visie op ‘groeien’, kiest ze voor een talentgerichte benadering van leerlingen. Naar aanleiding van een doorgedreven teamnascholing, gebruikt het team kwaliteitskaarten om positieve eigenschappen van kinderen bespreekbaar te maken, zowel met ouders als met de leerlingen zelf. Oudere leerlingen krijgen hierbij kansen tot zelfevaluatie.

Nascholing en een set kijkwijzers zorgen sinds enkele jaren voor een vernieuwde kijk op evaluatie binnen lichamelijke opvoeding. Opvallend daarbij is de hoge betrokkenheid van leerlingen bij het evaluatieproces, de ontwikkelingsgerichte aanpak en de aansluiting bij de bewegingsthema’s in het leerplan.

De introductie van een doelenrapport in het eerste leerjaar stimuleert teamleden om alternatieven te zoeken voor een louter cijfermatige evaluatie. Geregeld overleg tussen de betrokken teamleden en het directieteam biedt hen ondersteuning bij dit vernieuwingsproces. Voorlopig staan hierbij enkel Nederlands en wiskunde in de focus. Het is de bedoeling om dit uit te breiden naar andere leergebieden en andere leerjaren.

Doeltreffendheid De kritische reflectie over doeltreffendheid en efficiëntie van de huidige evaluatiepraktijk gaat hand in hand met de vernieuwde inzichten uit nascholing. Ook de ontevredenheid over het leerlingenrapport voedt het streven naar bijsturing.

De mening van ouders is impliciet een bepalende factor, waar het team zich op richt. Deze – overigens waardevolle – klantgerichtheid stuurt teamleden soms in een didactisch minder te verdedigen richting. Het proberen vatten van een leerling met al zijn competenties in één totaalprocent is daar een illustratie van. Het informeren van ouders over de talentenwerking of het nieuwe doelenrapport kunnen dan weer kansen bieden om samen over deze aanpak na

te denken.

Resultaten van schooloverstijgende toetsen vormen de aanleiding om na te denken over de didactische praktijk voor Nederlands en wiskunde.

Het directieteam is zich goed bewust van mogelijke verbeterpunten en heeft de verwachtingen voor zichzelf al in kaart gebracht. Die 'eindobjectieven' zijn nog niet voor alle teamleden even concreet, wat een gezamenlijke evaluatie van dit veranderingsproces achteraf kan bemoeilijken.

Ontwikkeling Het directieteam ziet de recente professionalisering als een startpunt om met de besproken modellen aan de slag te gaan. Voorlopig is de verwachting enkel dat leerkrachten experimenteren met alternatieve evaluatievormen. Uit de geobserveerde lesactiviteiten blijkt de veranderingsbereidheid van de meeste teamleden op dit vlak.

Het betrekken van kinderen bij het beoordelen van hun vorderingen is nog geen gangbare praktijk binnen het team. Toch verduidelijken enkele leerkrachten vooraf het lesdoel aan de leerlingen en reflecteren ze er samen met hen over na de les. Anderen zoeken criteria voor zelfevaluatie bij muzische vorming, hanteren presentaties en opvoeringen als evaluatievorm of verbreden hun observatie. Voorlopig blijft deze fase beperkt tot waardevolle, maar individuele initiatieven.

Het plan van aanpak bij dit vernieuwingstraject verduidelijkt het groeipad dat het directieteam met het team wil lopen en de strategieën die dit kunnen ondersteunen. Daaruit blijkt ook de bewuste keuze om eerst de visie op evaluatie te verstevigen vooraleer de rapportering aan te pakken.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De school vormt sinds enkele jaren een pedagogische eenheid (scholengroep) met een andere school die behoort tot hetzelfde schoolbestuur. Het algemeen beleid van beide scholen steunt op een intern leiderschap dat hoofdzakelijk bestaat uit drie directieleden, die elk een specifieke opdracht vervullen. Ze dragen het peter- of meterschap van één of meerdere vestigingsplaatsen en zijn het aanspreekpunt voor de betrokken leerkrachten, leerlingen en ouders. Twee directieleden nemen een sterke coachende rol op. Een ander directielid verzorgt de administratie en de organisatorische schoolwerking. De zorgcoördinator behartigt en coördineert het zorgbeleid over de vestigingsplaatsen heen. Hij participeert wekelijks aan het directieoverleg. De leden van het beleidsteam vervullen op een gedreven manier hun opdracht vanuit een persoonlijke leiderschapsstijl. Ze vullen elkaar daarbij zeer goed aan. Sommige teamleden verwoorden echter dat ze nood hebben aan meer klasnabije pedagogisch-didactische ondersteuning en opvolging. Het directieteam zorgt deels voor een gedeeld leiderschap, waarbinnen ook teamleden hun verantwoordelijkheid kunnen nemen. Zo kan het een beroep doen op het gidsenteam, een afvaardiging van teamleden, om aspecten rond talenten en kwaliteiten van kinderen uit te werken. Enkele werkgroepen zetten zich in voor een aantal inhoudelijke en praktisch-organisatorische aspecten. Meerdere teamleden uiten zich positief over het huidige leiderschap op hun school. Op elke vestigingsplaats heerst een collegiale verbondenheid, met wederzijds respect voor elkaar.
- Visieontwikkeling** De school beschikt over een duidelijke visie waarbij ze de klemtoon legt op 'groeien'. Op beleidsniveau streeft ze ernaar om dit in verbondenheid met elkaar respectvol en zorgzaam te realiseren. Deze visie wordt op een eigen specifieke manier vertaald tot een pedagogisch project. Het typeert de culturele verschillen tussen de drie afdelingen van deze pedagogische eenheid van Zwevezeelse scholen.
- De zorgwerking steunt op een duidelijke visie waarbij het belang van elk kind het uitgangspunt is. De zorgcoördinator fungeert hier als gids en trajectbewaker.
- Besluitvorming** In de school zijn diverse overlegmomenten en -kanalen. Op schoolniveau zijn er jaarlijks enkele personeelsvergaderingen. De directeur organiseert elke maandagochtend een briefing waarbij de weekplanning wordt overlopen. Maandelijks gaat een personeelsraad door waar onder meer praktisch-organisatorische en pedagogische aspecten aan bod komen, onder leiding van één van de pedagogische directieleden. De directeur communiceert de agendapunten vooraf. Er wordt tijd voorzien voor zorg, voor uitwisseling en reflectie over gevolgde nascholingen of om verslag uit te brengen door werkgroepen. Teamleden kunnen vragen stellen of onderwerpen aanbrengen, die op de wekelijkse directieraad in besloten kring worden besproken. Achteraf motiveert de directeur waarom hij op bepaalde zaken niet ingaat. Leerkrachten van eenzelfde leeftijdsgroep worden om de twee weken klasvrij gemaakt

gedurende een volledige namiddag.

Soms krijgen teamleden de opdracht om iets uit te werken of voor te bereiden. Soms benutten de directieleden deze 'vrije' tijd functioneel om met betrokken teamleden een collegiaal intervisiegesprek of een individueel coachings- en/of functioneringsgesprek te voeren. De directeur heeft de gewoonte om standpunten betreffende vernieuwingen veelal vooraf te peilen bij individuele leerkrachten. Zo worden weerstanden meermaals ontmiind of krijgen nieuwe ideeën de kans om al wat te ontkiemen. Naargelang het onderwerp krijgen teamleden in mindere of meerdere mate inspraak. Uit gesprekken blijkt dat beslissingen en schoolprioriteiten veelal top-down en minder bottom-up tot stand komen. De school organiseert een stewardraad, waarbij leerlingen een bepaalde mate van inspraak of verantwoordelijkheid krijgen.

Kwaliteitszorg Op het vlak van kwaliteitszorg kan de school op leerlingniveau voorbeelden voorleggen van doelgerichte en doeltreffende acties door haar zorgwerking. Op schoolniveau probeert ze onder meer haar eigen sterktes en zwaktes op te sporen door allerlei outputgegevens te verzamelen. Ze vraagt gegevens op uit het vervolgonderwijs. Ze staat open voor vragen van ouders en probeert in de mate van het mogelijke hieraan tegemoet te komen. Uit een recentelijke deelname aan de tevredenheidsenquête van het Departement van Onderwijs en Vorming blijkt dat leerlingen zich doorgaans positief uiten over de school. Het zorgteam analyseert de resultaten van genormeerde tests en van de koepeleigen toetsen van het zesde leerjaar om te reflecteren op haar onderwijskwaliteit. Er wordt een overzicht gemaakt van de aspecten waar de leerlingen goed scoren, waar ze minder goed scoren en welke acties moeten genomen worden gedurende het volgende schooljaar. De zorgcoördinator licht de bevindingen toe tijdens een personeelsraad. Uit documentanalyse blijkt dat sommige items reeds meerdere jaren op de actielijst staan, omdat bepaalde resultaten nog steeds onder de referentiegroep liggen. Het zorgteam uit haar bezorgdheid over de vele toetsen die de onderwijzers doorgaans afnemen, maar houdt zelf vast aan de hoge frequentie van drie genormeerde tests per schooljaar.

De school laat nog kansen liggen door slechts selectief deel te nemen aan de koepeleigen toetsen. Ze heeft enerzijds nog niet stilgestaan bij de meerwaarde om ook te participeren aan de leergebieden 'mens en maatschappij' en 'wetenschappen en techniek' (wereldoriëntatie), niettegenstaande ze op dit ogenblik hiervoor weinig betrouwbare output heeft. Anderzijds benut ze nog niet de mogelijkheid om dit voor sommige leergebieden ook te doen met de leerlingen van het vierde leerjaar of gebruik te maken van opportuniteiten zoals peilingproeven of paralleltesten.

Ondanks de waardevolle coachingsgesprekken, heeft de gezamenlijke doelgerichtheid van de school nog groeipotentieel. Meerdere leerkrachten focussen veeleer op de eigen klaspraktijk en minder op de samenhang doorheen de school. De concrete opvolging van afspraken kan zeker nog versterkt worden.

Talenbeleid Het schoolteam detecteert de talige noden van de leerlingen.

Leerkrachten zorgen voor een klasklimaat en een klasinrichting waarin leerlingen met talige noden zich veilig voelen.

Het klasmanagement is erop gericht om leerlingen met talige noden makkelijker en voldoende aan bod te laten komen tijdens het onderwijsleerproces.

Leerkrachten bieden binnen de verschillende leergebieden taken aan die zowel de zwakkere als de sterke leerlingen voldoende kansen geven om ook op talig vlak te ontwikkelen.

De leerkrachten hanteren in de verschillende leergebieden werk- en groeperingsvormen die de communicatie en interactie tussen de leerlingen bevorderen.

Leerkrachten houden bij de evaluatie van de verschillende leergebieden rekening met de talige mogelijkheden van de leerlingen om te vermijden dat elke toets een taaltest is en de taalzwakkere leerlingen hierdoor lager scoren.

Het schoolteam neemt initiatieven om met de ouders, zowel schriftelijk als mondeling, op een heldere en verstaanbare wijze te communiceren.

De school anticipeert op mundialisering en taalgevoeligheid door in te zetten op taalinitiatie Frans en voor leerlingen die meer aankunnen ook op taalverwerving Engels als uitdagende extra leerkans.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de noden van alle leerlingen op een handelingsplanmatige manier in kaart brengt.

De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet acties op om de doorstroom te bevorderen.

Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen.

De schoolorganisatie zorgt ervoor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt sluiten nauw aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er expliciete aandacht voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap.

Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid en neemt expliciete initiatieven om de opgedane inzichten en vaardigheden te implementeren op de werkvloer.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De onderwijzers differentiëren in het onderwijsaanbod van wiskunde en bieden geregeld klasinterne ondersteuning aan.
- De onderwijzers hanteren coöperatieve werkvormen met het oog op actief leren.
- De onderwijzers hebben een duidelijk zicht op de essentiële doelen voor hun leerjaar voor het leergebied 'mens en maatschappij' en voor het domein 'natuur'.
- Meerdere teamleden hanteren een stimulerende begeleidingsstijl.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De school organiseert structuren waarbij ze kansen biedt voor schoolinterne professionalisering.
- De teamleden investeren bewust in visieontwikkeling bij het vernieuwen van de evaluatiepraktijk.
- De leerkrachten streven naar een positieve benadering van kinderen door het benoemen van hun talenten.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het beleidsteam kenmerkt zich door een deskundig en gedreven leiderschap.
- Het zorgbeleid werkt zorgstructuren en materialen uit om leerlingen en leerkrachten adequaat te ondersteunen.
- De school wendt outputgegevens van wiskunde en Nederlands aan om te reflecteren op de kwaliteit van de onderwijspraktijk en stelt jaarlijks acties voor om deze bij te sturen.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het team kan afspraken maken om de visualisatie van leerstrategieën, rekentaal en referentiematen over de klassen heen gradueel op te bouwen.
- De onderwijzers kunnen aspecten van techniek sterker integreren in de thema's en daarbij een duidelijke gradatie afspreken.
- Tijd- en ruimtecadavers kunnen een meer functionele invulling krijgen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het beleidsteam kan de haalbaarheid van de vele prioriteiten herbekijken en een realistisch tijdspad voorzien voor de implementatieprocessen van onderwijsvernieuwingen.
- De school kan afspraken maken over passende evaluatievormen om de competenties van kinderen op te volgen en hun betrokkenheid daarbij te verhogen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het beleidsteam kan de teamleden meer inspraak geven in bepaalde besluitvormingsprocessen.
- De school kan haar kwaliteitszorg versterken door bij de outputmeting niet eenzijdig te focussen op technisch-cognitieve leerdomeinen en op het zesde leerjaar.
- Het zorgteam kan de hoeveelheid aan genormeerde tests herbekijken met het oog op de doeltreffendheid.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De school moet maatregelen nemen om de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving te verbeteren.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **20-11-2018** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **lager onderwijs**.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Johan KETS de inspecteur-verslaggever	Peter VAN ISEGHEM de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	